

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

Tento projekt je spolufinancován Evropským sociálním fondem a Státním rozpočtem ČR InoBio – CZ.1.07/2.2.00/28.0018

Úvod do myslivosti

Jiří Kamler

Důležité oblasti myslivosti pro budoucnost

- Tolerance společnosti k lovu (obhájení významu regulace, vývoj přijatelných metod, omezení negativ
- Dostatek zvěře (souvisí s tolerancí a odporem k umělým chovům a zásahům)
- Zachování prostředí vhodného pro zvěř
- Vyřešení umělého chovu po právní, etické a technické stránce
- Respektování přírodních zákonitostí a odpovědná regulace zvěře

Historie využívání jelenovitých

- V přehledu 165 míst z Mesolitu a pozdního Paleolitu v Evropě (před 12 000 až 5 000 lety) (Jarman 1972):
 - zbytky jelena evropského v 95% těchto míst;
 - v 51 místech, kde data k dispozici, jelen 38,5% nalezených kostí.

„většina společenství lidí na kontinentě využívala jelení populace po dobu 5 000 a více let. V jižní Evropě toto trvalo déle než 50 000 let“ (Jarman 1972)

Historie využívání jelenovitých

- Aristoteles – popis hospodaření s jelenovitými;
- 65 BC, Říman Columella: *"divocí tvorové, jako ...jeleni ... slouží někdy k zvýšení nádhery a potěšení jejich vlastníků, a někdy k přinesení zisku a příjmu... pokud to lacinost kamene a práce činí řádným ... je kolem postavena zed' z neotesaného kamene a tmelu, jinak se je udělána z nepálených cihel a jílu nebo mohou být uzavřeni v ohradě z kůlů. ... tímto způsobem lze oplotiti velmi rozsáhlé oblasti a pásy hor"*

evropský
sociální
fond v ČR

EVROPSKÁ UNIE

MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

OP Vzdělávání
pro konkurenceschopnost

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

Historie využívání jelenovitých

- Neolitická sídliště v Yang Shao v Číně - kosti siků a kosti prasat;
- V Číně využití jelenovitých 5 000 let ústní tradicí a 2 000 let písemně;
- Severní Amerika - Iroquois (Mohawk, Oneida, Seneca, Onondaga, Cayuga, Tuscarora) po staletí (až do 17. stol.) management jelenců včetně ochočování a zavírání do ohrad (Noble a Creer 1993);
- Po příchodu bělochů pokusy o domestikaci wapiti, jelenů ušatých a viržinských (Caton 1877).

evropský
sociální
fond v ČR

EVROPSKÁ UNIE

MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

OP Vzdělávání
pro konkurenceschopnost

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

Historie využívání jelenovitých

Co bylo příčinou úpadku obor a rozmachu chovu skotu a ovcí?

- po morové ráně v Evropě nedostatek pracovních sil;
- skot a ovce přinášely zdroj mléka a vlny;
- skot používán k orbě;
- hnůj - prostředek k zúrodnování polí;
- stoupala potřeba tuku živočišného původu (zdroj energie v lidské potravě, zdroj světla!!! - lojové svíčky, výroba mýdla)

Historie využívání jelenovitých

- Zvěřina byla pravděpodobně hlavním druhem masa až do počátku zásadní přeměny zemědělství v 17. století.

- Ve středověké Anglii je zdokumentováno 2000 a ve Skotsku 300 „obor“ (Gilbert 1979; Cantor 1983) - v té době počet obyvatel jen asi 5 milionů!

- obory sloužily jednak k lovu (královské právo), jednak jako zdroj zvěřiny (mnohé byly příliš malé pro lov).

- Pád počtů obor. V r. 1950 jen 177 obor. Z nich dalších 53 zrušeno do r. 1964.

Evoluční aspekt

- Konzumace především zvěřiny (hlavně jelení) po dobu 50 000 let v Evropě (podobný vývoj i jinde):

Člověk je zadaptován na konzumaci **LIBOVÉHO MASA**

- „99,8% času vývoje člověka člověk konzumoval původní stravu... člověk je dosud divokým zvířetem a není stále zadaptován na jinou než původní stravu“ (Crawford a Marsh 1989)

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

Evoluční aspekt

- Proces domestikace většiny hospodářských zvířat vede ke zvyšování podílu tuku vlivem selekce na rychlejší růst a zásadní výživu obilninami (Crawford a Marsh 1989);

- Např.: Kuře v r. 1900 mělo v průměru 2,4% tuku, v r. 1970 8% tuku a v r. 1980 22% tuku.

evropský
sociální
fond v ČR

EVROPSKÁ UNIE

MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

OP Vzdělávání
pro konkurenceschopnost

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

Základy naší myslivosti:

1. Právo myslivosti je vázáno na vlastnictví pozemků
2. Práva zejména drobných vlastníků jsou výrazně omezena
3. Vysoká míra pronajímání honiteb zájmovým myslivcům
4. Výrazný převis poptávky po loveckých příležitostech
5. Myslivecké zákony jsou významným politickým tématem

Historie využívání zvěře u nás

Předchůdci myslivců jsou lovci – maso bylo důležitým zdrojem obživy, akcelerovalo vývoj

Primitivní zbraně, koordinace při lovu

Občiny – volný lov na území kmene

Feudální doba – diferenciaci společnosti, regální právo - vyhrazení lovu panovníkem (nařízení Boleslava I. – 950)

- Lov štvanicí, lovecké družiny, úřad lovčího, lovec

- 14. stol. – kuše, lovy do sítí

Šlechta – omezená práva, poddání – cizba a roboty

Dominikální právo – od 14. stol

1388 Nařízení krále Václava IV., panovník měl vyhrazená území pro sebe

1573 Usnesení Českého sněmu – dominikál, nařízení o ochraně zvěře (přikrmování, sůl)

Vysoká poptávka po lovu, okázalé plachtové lovy, lovecké slavnosti, reprezentační význam myslivosti

Zakládání obor a bažantnic

Škody se neplatí a poddaní pouze čížba

Historie

17. a 18. stol – vyvrcholení velkých lovů, lovecké zvyky a tlak na škody

Lov jako kratochvíle a sport, parforní lovy – F.A. Sporck, 1695 – Řád sv. Huberta

Nejokázalejší lovy, lov v umění, bohaté výřady

Polovina 18. století – nedostatek dřeva, více obyvatel, vyhrocení škod na polích

Lesní personál se dělí na myslivce a lesníky

Lesní císařské patenty (1766 – nutnost placení škod, 1770 – zákaz vořího chovu černé

Stále trvala povinnost robot a výsady šlechty

Historie

1848 – zrušení nevolnictví, možnost lovu – genocida
zvěře

1849 – honitby dle obcí, hospodaření

Relativně malé honitby, málo velké zvěře, převaha
drobné

Po II. sv. válce zlidovění myslivosti, čistky mezi
myslivci, povinné členství v mysl. Svazu

Od 70. let ubývání drobné, ale obrovský nárůst
spárkaté

Po roce 1992 návrat práva myslivosti vlastníkům
pozemků

Myslivost v zahraničí

1. Středoevropský systém revírů
2. Skandinávské země – licence, lov pro maso
3. Velká Británie – sport, lov spojen s půdou
4. Jižní Evropa – lov jako zábava, drobná zvěř

evropský
sociální
fond v ČR

EVROPSKÁ UNIE

MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

OP Vzdělávání
pro konkurenceschopnost

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ